

IV Kuka päättää EU:ssa?

– syventävät tehtävät, s. 116–117

1. Tutki alla olevia lainauksia ja vastaa kysymyksiin.

a) Määrittele Barroson puheen käsitteet kansallisvaltio ja federaatio.

b) Miten Euroopan unionin kehitys kohti liittovaltiota muuttaisi unionin päätöksentekoa?

c) Arvioi Timo Soinin esittämän näkemyksen perusteita.

RATKAISU:

a) Kansallisvaltio on valtio, jossa jokin kansallisuus on hallitsevassa asemassa. Valtiossa voi olla vähemmistöjä. Kansallisvaltion kansalaiset kokevat muodostavansa kansakunnan, jolla on yhteinen identiteetti, jonka pohjana on jokin tai jotkin seuraavista: käsitykset yhteisestä etnisestä alkuperästä ja historiasta, yhteinen kieli, uskonto, kulttuuri ja perinteet.

Federaatio eli liittovaltio on valtio, joka koostuu useasta osavaltiosta. Sillä on yhteinen hallitus, mutta osa vallankäytöstä ja lainsäädännöstä tapahtuu osavaltioiden tasolla.

b) Kehitys kohti liittovaltiota edellyttäisi päätöksenteon lisäämistä unionin tasolla, määräänemmistöpäätösten laajempaa soveltamista, yhteisen hallituksen perustamista ja yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan tiivistämistä. Unionilla tulisi myös olla käytössään aiempaa laajempi budjetti ja enemmän talouspoliittista valtaa esimerkiksi yhteisen verotuksen muodossa. Perustuslaissa määriteltäisiin unionin sekä sen jäsenvaltioiden oikeudet ja velvollisuudet.

c) Soinin näkemyksen taustalla on periaate, jonka mukaan valtiollinen itsenäisyys on itseisarvo, josta ei tule luopua. Hän nostaa keskeiseksi kysymyksen, mitä suomalaiset haluavat. Soini vastustaa Suomen itsenäisyyden kaventamista eurooppalaisen liittovaltion hyväksi. Hän perustelee näkemystään historialla ja menneisyydessä itsenäisyyden puolesta tehdyillä uhrauksilla. Hänen mielestään Suomen itsenäisyyden turvaaminen on merkittävämpää kuin vaikeuksiin joutuneen eurovaluutan pelastaminen.

2. Alla on kaksi kannanottoa Euroopan unionista ja nationalismista.

a) Vertaile lainauksissa esitettyjä näkemyksiä nationalismiin ja eurooppalaisen identiteetin suhteesta.

b) Miten nationalismi on näkynyt viimeaikaisissa Euroopan tulevaisuutta koskevissa keskusteluissa? (YO kevät 2013)

RATKAISU:

a) Verheugenin voidaan katsoa näkevän nationalismin uhkana Euroopan tulevaisuudelle ja eurooppalaisen identiteetin kehittymiselle. Hänestä Euroopan historia on tästä todisteena. Rydman taas pitää nationalismia luonnollisena osana Euroopan historiaa eikä eurooppalaisen identiteetin vastakohtana. Pikemminkin nationalismin tukahduttaminen voisi hänestä haitata integraatiokehitystä.

b) Kansallistunne on noussut esiin useissa Euroopan maissa keskusteluissa maahanmuuttajapolitiikan suunnasta. Myös kysymys EU:n kansalaisten vapaasta liikkuvuudesta ja oikeudesta tehdä työtä unionin alueella on herättänyt nationalistisia tunteenpurkauksia. Monissa Euroopan parlamenteissa on nykyisin kansallistunteeseen vetoavia oikeistopuolueita. EU:n velkakriisi on herättänyt voimakkaan kansallistunteen velkasaneerauksen alla olevissa maissa, erityisesti Kreikassa. (Lähde: YTL hyvän vastauksen piirteet)

3. Alla on kaksi dokumenttia, joissa pohditaan Euroopan mahdollista liittovaltiokehitystä.

a) Vertaile lainausten näkemyksiä Euroopan liittovaltiokehityksen hyödyistä ja haitoista.

b) Mitä piirteitä unionin hallinnossa tänä päivänä voidaan pitää liittovaltionomaisina (federalistisina)? (YO syksy 2012)

RATKAISU:

a) Schuman näkee kehityksen myönteisenä: Ranskan ja Saksan yhteinen hiilen ja teräksen tuotanto luo perustan eurooppalaiselle liittovaltiolle ja takaa Eurooppaan rauhan. Thatcher puolestaan kannattaa eurooppalaista yhteistyötä kansallisvaltioiden kesken, ei liittovaltiokehitystä. Schuman kannattaa kaikkia maita sitovan uuden eurooppalaisen yhteistyöelimen perustamista, jonka päätökset sitoisivat mukana olevia maita. Thatcher vastustaa ylikansallisten instituutioiden kehittämistä ja pelkää niiden olevan byrokraattisia ja hävittävän kansalliset erityispiirteet, vaikka hän toisaalta kannattaakin yhtenäisempää Eurooppaa. Vastauksessa tulisi pohtia kirjoittajien taustan ja tekstien ajallisen eron vaikutuksia.

b) Liittovaltionomaisina piirteinä voidaan pitää unionin ylikansallisia hallintoelimiä, joita ovat komissio, parlamentti, Euroopan keskuspankki ja EU:n tuomioistuin. Unionilla on yhteiset ulkorajat, kansalaisuus ja eurovaluutta. Esimerkiksi kauppapolitiikassa ja maatalouspolitiikassa unionilla on yksinomainen toimivalta. Euroopan keskuspankki vastaa unionin rahapolitiikasta. EU:n lainsäädäntö menee kansallisten lakien edelle.